

співробітника, так і в роботі організації в цілому. Оскільки проблема полягає в тому, щоб визначити напрями формування соціального капіталу організації, то важливо констатувати вихідний (наявний) рівень соціального капіталу та визначити джерела його формування та розвитку. Для вирішення цих завдань було ініційовано проведення соціологічних досліджень на підприємствах готельно-ресторанного та туристичного бізнесу Івано-Франківської області. Гіпотезою дослідження передбачалось, що соціальний капітал в діяльності людини проявляється як спрямованість на конкретні види економічної поведінки, яка обумовлена стійкими нормами та цінностями сприйнятої організаційної культури та визнаним рівнем довіри. Тому в процесі соціологічного дослідження було поставлено завдання дослідити прояви та роль соціального капіталу в професійній трудовій діяльності людини, виявити, наскільки працівники усвідомлюють стан власного соціального капіталу, його складові, способи використання, примноження та конвертації в інші форми капіталу. Для проведення дослідження було розроблено два пакети анкет. Пакет «Індивідуальний соціальний капітал» включав дві анкети рейтингової оцінки персоналом факторів формування індивідуального соціального капіталу та визначення персоналом особистих характеристик, які сприяють його формуванню. Пакет «Корпоративний соціальний капітал» також передбачав на основі відповідей на запитання двох анкет виявити рейтингову оцінку персоналом проявів корпоративного соціального капіталу в організації та оцінити власний рівень організаційної ідентифікації. В публікації аналізуються результати соціологічного дослідження в фірмі «НАДІЯ» (опитуванням було охоплено 118 співробітників), яка є диверсифікованою організацією, що об'єднує підрозділи, які надають весь спектр готельно-ресторанних, туристичних та інших послуг. В процесі соціологічного дослідження переслідувалась ще одна ціль – виявити когнітивну та організаційну складові соціального капіталу як були представлені в питаннях як організаційні та особисті фактори.

Перелік факторів в анкеті представлено трьома блоками. Перший – це фактори, які діють виключно за умови цілеспрямованої діяльності особи – це питання 6 з 12 питань і їх сумарний рейтинг складає 6,65. Другий блок – це цілеспрямовані зусилля організації – 3 питання і їх сумарний рейтинг визначається показником 6,56. Третій блок відображає взаємні зусилля персоналу та організації – 3 питання. Якщо сумарний рейтинг перших двох блоків свідчить про їх рівноцінність для формування індивідуального соціального капіталу, то сумарний рейтинг факторів третього блоку значно вищий і складає 8,2, що свідчить про те, що саме фундаментальні засади формування соціального капіталу визнаються персоналом як найважливіші при формуванні індивідуального соціального капіталу.

Дослідження в цілому підтвердило правильність обраного шляху ідентифікації індивідуального соціального капіталу, нагромадження якого в організації адекватно інноваційним процесам як за змістом, так і за результатами. Результатом дослідження стала розробка програм формування, генерації та активації індивідуального соціального капіталу. При визначенні можливостей інвестування в розвиток індивідуального соціального капіталу виявляється його спорідненість з людським капіталом. В той же час, є такі риси, які притаманні виключно соціальному капіталу і які можуть стати об'єктами інвестицій.

Висновки. В діяльності організації проявляється два рівні соціального капіталу – індивідуальний та корпоративний і зв'язок між ними реалізується в позитивному напрямку якщо є відкритість індивідуального капіталу та його спрямованість на інтеграцію, а не капсулювання. Зростання позитивного соціального капіталу організації формує позитивні риси соціально-трудових відносин – довіру, співпрацю, командну роботу, взаєморозуміння, порозуміння при вирішенні конфліктних та нестандартних ситуацій, взаємну відповідальність. Соціальний капітал формується і нагромаджується виключно в процесі активного використання. Формування соціального капіталу організації - це не одноразове перетворення соціально-трудових відносин, а постійний процес, який включає принесення в управління якісно нових елементів, здатних суттєво змінити ресурсні можливості розвитку підприємств.

Література

1. Грішнова О.А. Нагромадження людського, інтелектуального і соціального капіталу підприємства як форма його капіталізації//Вісник донецького університету економіки та права.-2011.-№1-с.10-13.
2. Коба Н.В. Вплив соціального капіталу на процес комерціалізації знання в організації//Бізнес-інформ-2013-№9-с.208-214.
3. Кузьмин А.И. Социальный капитал в развивающихся организациях//Економічний простір-2008-№16-С.107-113.
4. Смоляр Л.Г., Халімон А.А. Роль соціального капіталу у стратегічному управлінні інноваційним розвитком підприємства//Актуальні проблеми економіки - №2(104) – 2010 – с.201-209.
5. Степаненко В.П. Социальный капитал в социологической перспективе. Теоретико-методологические аспекты исследования// Социология: теория, метод, маркетинг -2004-№2-С.24-41.

Бондаренко Ю.М. студ. гр. МЕ-11

Науковий керівник: к.е.н., доц. Глебацька Н.М.

Кіровоградський національний технічний університет

УКРАЇНА НА РОЗДОРІЖЖІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.

Сучасні тенденції світового розвитку ставлять перед Україною нові проблеми та потребують від неї активної участі в їх рішенні. Характерною рисою сучасного світового соціально-економічного розвитку є

бурхлива динаміка інтеграційних процесів у світі та Європі зокрема. При цьому навіть ті країни, які не входять до складу інтеграційних об'єднань, неминуче відчують на собі їх відчутний вплив. Таким інтеграційним угрупованням є Європейський Союз.

Актуальність теми полягає в тому, що завдання інтеграції України в європейський та економічний простір, характеризують розвиток співробітництва з ЄС. Це зумовлюється необхідністю глибокого всебічного вивчення наслідків вступу нашої держави в європейське співтовариство.

Над даним питанням працюють такі науковці, як І. Бураковський, Г. Немиря, О. Павлюк, В. Маштабей, в роботах яких детально проаналізована нормативно-правова база стосунків Україна – ЄС і привабливість України для ЄС як економічного партнера, розробляються основні заходи щодо подальшої інтеграції України в ЄС. Але треба зауважити на тому, що на даний час замало друкується статистичних даних щодо економічних зв'язків України з країнами Західної Європи, відсутні наукові роботи, присвячені проблемі інтеграції України в Європу.

Метою роботи є вивчення характеру довгострокових та короткострокових факторів впливу процесів європейської інтеграції на українське суспільство, виявлення на цій основі відповідних переваг та недоліків, потенційних вигід і загроз для України за умов її входження до Європейського Союзу.

Європейський Союз – організація, утворена на базі декількох європейських економічних об'єднань. Заснований 9-10 грудня 1991 року в Маастрихті (Нідерланди). Її завданням є об'єднання Європи (при продовженні співпраці з іншими частинами світу). Не просто об'єднання, а утворення стійкого союзу демократичних держав, який відкриє нові можливості для економічного і політичного розвитку країн, розвитку людини. В перспективі – утворення міцної "європейської сім'ї", стабільної і дружельної.

Проте, як будь-яке об'єктивне явище, євроінтеграція має як плюси, так і мінуси, пов'язані, мабуть, з процесом становлення структури ЄС і стратегії розвитку.

До позитивних наслідків вступу України в ЄС можна віднести такі вигоди:

- політичні вигоди: участь в Європейській колективній безпеці та гарантування, за її допомогою, територіальної недоторканості України, що актуально у світлі останніх подій; стабільність політичної системи та адаптація національного законодавства із законодавством ЄС, реформування недієздатного національного судочинства;

- економічні вигоди: макроекономічна стабільність, нові ринки збуту для українських товарів та додаткові інвестиції, в українську економіку, надання субсидій сільському господарству, зменшення митних тарифів та збалансування торговельного сальдо; забезпечення розвитку середнього та малого бізнесу, впровадження стандартів ЄС у виробництві, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств;

- соціальні вигоди: ефективний захист прав людини в інституціях ЄС, відкриття кордонів для вільного пересування населення та розширення можливостей для освіти, роботи й відпочинку, забезпечення високого рівня життя населення; формування середнього класу, реформування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту тощо;

- культурні (ідеологічні) вигоди: широкий доступ до інформаційного потенціалу ЄС; поширення української культури в країнах ЄС.

До негативних наслідків вступу України в ЄС можна віднести такі:

По-перше, наслідки дотаційної політики Євросоюзу переважно негативні, що може привести до відмови від видачі великих сум на підтримку слабких країн об'єднання. До того ж, місцева економіка втратить держсуверенітет, адже управління економікою і фінансами буде здійснює ЄС.

По-друге, висока конкуренція на європейському ринку продовольчих і промислових товарів залишають українську продукцію без шансів. Усьому провиною застарілі технології і устаткування. Плюс, високі вимоги що висуваються євросоюзом до продукції України. Країни скоріш зацікавлені в зерні, чим до кінцевих продовольчих продуктах. Україні ж, навпаки, дістануться дорогі європейські продукти.

По-третє, промисловість приречена на провал. Європейська структура продемонструвала свою поведінку на прикладі національних компаній, в яких була зроблене значне "чищення", велика частина з них закрита за фактом непридатності для регіональних об'ємів.

По-четверте, значна маса кваліфікованих кадрів кинеться зарубіж у пошуках гідного доходу. А це означає, що країні загрожує голодування на кваліфікаційні кадри, при цьому поглибиться демографічна криза.

Таким чином, Україна перебуває на важливому етапі — пошуку свого місця в новій системі міжнародної спільноти, побудові нових відносин з європейськими структурами. Україна має вигідне геополітичне положення і всі умови для сталого розвитку. Досягти цього можливо тільки за чітко спрямованої, виваженої політики, створення чіткої законодавчої та нормативно-правової бази, відповідних інституцій, які відкривають широкі можливості для реалізації планів економічного і соціального розвитку.